

Goed dat er een Staatscommissie is.

Gebrek aan kennis op gebied van staatsrecht overheerst de Tweede Kamer. Ervaren Kamerleden als Pieter Omtzigt (partijloos) maar ook Renske Leyten (SP) hebben met regelmaat daarover de noodklok geluid. Vruchteloos.

Advies: De Staatscommissie wordt verzocht deze Kamerleden uit te nodigen voor een hoorzitting om de knelpunten te onderzoeken en aanbevelingen te doen ten bate van onze rechtsstaat.

Onze rechtsstaat gaat uit van *'the winner takes it all, no time for losers.'* De helft plus 1 volstaat om een beleidsvoornemen tot wet te verheffen. Ook al is 49% van de bevolking ontevreden over deze wet. Dat moet en kan anders.

Onze rechters mogen wetgeving niet toetsen aan de Grondwet, Nederland is daarin een uitzondering in EU-verband. Dit is een knellende omissie van onze rechtsstaat.

Advies: De Staatscommissie wordt verzocht het oprichten van een Constitutioneel Hof te bevorderen.

Rechtspraak is een ellenlange procedure: kantonrechter, gerechtshof, Hoge Raad. Dit moet anders. De kantonrechter is nu van rechtswege als eerste aanleg verplicht, ook in zeer ingewikkelde zaken als pensioenrecht. Vrijwel altijd wordt hoger beroep ingesteld. Kostbaar en tijdrovend.

Advies: Belast de kantonrechter uitsluitend met eenvoudige zaken. Beperk de procedure bij de kantonrechter tot dagvaarding en antwoord. Kantonrechter beslist zonder inspraak zelfstandig of er wel/geen hoorzitting komt.

Advies: Geef partijen de mogelijkheid als eerste aanleg zich rechtstreeks te wenden tot het gerechtshof, de kantonrechter wordt gepasseerd.

Burger die bij de kantonrechter uit kostenoverweging in persoon procedeert tegen de overheid of grote instituten, is vrijwel kansloos tegen kostbare advocaten die de wederpartij inhuurt. Instanties kunnen de kosten van een advocaat fiscaal verrekenen, de burger niet. Er is sprake van een ongelijke rechtsstrijd, omdat partijen niet elkaars gelijkwaardigen zijn.

Advies: De kantonrechter moet een zekere vrijheid worden toegekend om zelfstandig feiten, omstandigheden en jurisprudentie toe te voegen, die de burger beschermt tegen onrecht van overheid of instanties maar niet in staat is dat juridisch te pareren. Het 'kennen en kunnen' van de kantonrechter moet beter benut worden om de burger te beschermen.

Tot slot

Rechtspraak is overbelast. Rechters krijgen/hebben niet de tijd dossiers zorgvuldig te bestuderen. Praktijk is dat de kantonrechter, maar ook de meervoudige kamer, een dag vóór de hoorzitting het te behandelen dossier bestuderen, beter, diagonaal doorlezen. Dit heeft niets van doen met zorgvuldige rechtspraak, het derde fundament van onze rechtsstaat. Op verzoek van de Staatscommissie kan ik dit met voorbeelden aantonen.

07/05/2023 Frans Nijhof